

Büyülü Çatal Olayı

VEDAT DOYURAN Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Ankara.

GİRİŞ

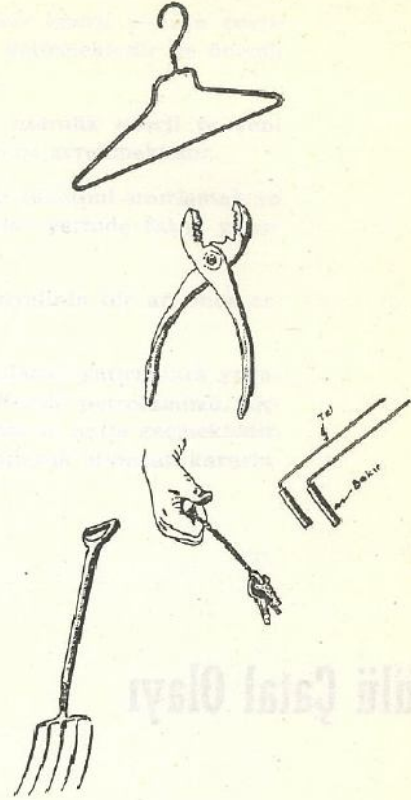
Yeraltısuyu, cevher yatakları, petrol, kömür aramaları ve daha bir çok alanlarda kullanıldığı bilinen büyülü çatal ve su büyücülüğü yüzyıllardır süregelen tartışmalara konu olmuştur. Konu o denli günceldir ki, ilk olarak Georgius Agricola'nın 1556'da yazmış olduğu «De Re Metallica» adlı kitabına girmiş ve o zamandan beri bir çok bilimsel kitaplarda değinilmiştir. Hidrojeoloji kitaplarının yeraltısuyu arama yöntemleri ile ilgili bölümlerinde büyülü çatal tartışmalarına ya birkaç paragraf yada birkaç sayfa yer ayrılmıştır. Bilimsel yayınların çoğunda konuya yerici yaklaşımlarla eğilinmesine karşılık, inandırıcı kanıtlarla övücü yazılara da rastlanılmaktadır. Ellis'in (1917) büyülü çatal konusunu inceleyen, tarihsel gelişimini ve konu ile ilgili bibliyografyayı içeren yayını halen güncelliğini korumaktadır. Chadwick ve Jansen (1971) konuya bilimsel olarak eğilmiş ve deneylerle kanıtlanabileceğini göstermiştir.

Bu yazının amacı büyülü çatalı ve su büyücülüğünü tanıtmak ve konu ile ilgili bilimsel açıklamaları sunmaktır. Konunun herhangi bir yorum getirilmeden ele alınmasıyla, yorumun okuyucular tarafından getirilmesi amaçlanmıştır.

SU BÜYÜCÜLÜĞÜ NEDİR ?

Çatalı değnek, büyülü çatal, dilek çubuğu veya kutsal asa adı verilen ve çoğunlukla ağaç, bazen metal, plastik ve fiber glas türünden sopa veya çatalarla su, maden ve benzeri doğal kaynakları arama işlemine genel olarak su büyücülüğü; bu işlemi yapanlara da büyücü veya su büyücüsü denilmektedir. Su büyücülüğü tanımı ilk kez İngilizler tarafından ortaya atılmıştır.

Su büyücülerine göre çatalı tutmanın belirli bir yöntemi vardır. Ancak bu yöntem tüm büyücüler tarafından benimsenmemekle beraber şekil 1'de gösterilen yöntem en yaygındır. Buna göre, çatal, her iki el ile ve avuç içleri yukarıya dönük olarak tutulmaktadır. Çatalın ucu yatay ile 45 derecelik açı yapacak şekilde göğe doğru çevrilir. Bu durumda büyücü ileri - geri yürümeye başlar. Büyücü, yeraltısuyunun varlığını çatalın sivri ucunun aşağıya doğru çekilmesi veya dönmesi ile hisseder. Su büyücülerine göre bu çekim o denli güçlüdür ki, çatalın avuç içinde dönüşü sırasında ağacın kabuğunun soyulduğu ve bazen ellerinin bile kanadığı belirtilmektedir. Bu nedenle günümüzdeki bazı su büyücülerini metal, plastik veya fiber glas saplı çatalar kullanmaktadır.

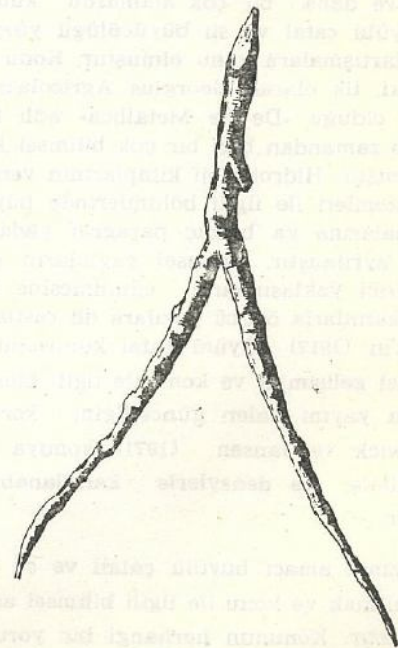
Şekil 1 : Büyülü çatalın tutuluşu. Başlangıçta çatalın ucu yukarıya döndüktür.

Büyülü çatal genellikle şeftali, söğüt ve kestane (daha doğrusu su büyücülere tarafından belirtildiğine göre büyülü kestane) ağaçlarından elde edilmektedir. Türkiye'de bazı uygulayıcılar dut ağacını yeğlediklerini belirtmektedir.

Bazı büyücüler düzgün sopalar, metal çubuklar, balina kemiği, keski, anahtar, pense, elbise askıları, sarkaçlar, yaba, bazı pilli kutular, elektrikli cihazlar, el feneri ve hatta çıplak ellerini kullanmaktadır (şekil 2). Son yıllarda plastik, metal veya fiber gıastan yapılmış «V» veya «Y» şeklinde çubuklar da kullanılmaktadır.

Bazı su büyücülere, kendilerinde doğa üstü yeteneklerin bulunduğunu ve bu yetenekleri ile toprak ve kayaların içlerini görebildiklerini; bazıları ise kendilerinin medyum olduklarını ve suyu hissettikleri an trans duruma geçtiklerini ileri sürmektedir.

Su büyücülerinin aradıkları yalnız su değildir. Büyülü çatal ile altın, gümüş, kurşun, uranyum, petrol, kömür ve diğer değerli mineralleri de bulabileceklerini iddia ederler. Büyülü çatalın yada su büyücüsünün becerileri sadece bunlar değildir. Hastalıkların teşhisinde, tedavisinde, henüz doğmamış çocukların cinsiyetlerinin belirlenmesinde, kişi karakter tahlilinde, kanun kaçaklarının belirlenmesinde

Şekil 2 : Su büyücülere tarafından kullanılan bazı malzemeler.

de, kaybolmuş evcil hayvanların bulunmasında, gömülü definelerin ve arazi sınırlarının saptanmasında, su büyücülerinden yararlanıldığı bilinmektedir (Bennison, 1947; D'aulaire ve D'aulaire, 1976). Zaman zaman su büyücülerinden gömülü su borularını, telefon ve enerji kablolarını bulmaları istenmektedir. Vietnam savaşı sırasında Amerikan deniz piyadelerine ait 1 ve 3 bölük mühendis birliğinin düşman tünellerini, bubi tuzaklarını ve mayınları tel elbise askıları ile saptadıkları iddia edilmektedir (D'aulaire ve D'aulaire, 1976; Ostrander ve Schroeder, 1973). Sovyet yerbilimcilerinin büyülu çatal yöntemini kullanmakta olduklarını ve «biyofiziksel yöntem» (BFY) olarak adlandırdıkları bu yöntem ile cevher yatakları, yeraltı nehirleri ve petrol aramalarında önemli aşamalar kaydettikleri ileri sürülmektedir. 1973 Prag konferansında, Sovyet Profesörü Aleksandr Bakirov, ezilme zonları, jeolojik dokanaklar ve mineralleşme zonlarının izlenmesinde sağladığı yararlar nedeniyle BFY'nin jeolojik harita alımı için yararlı bir araç olabileceğini ileri sürmektedir.

Psikolojide radyostezi (radyasyonlara duyarlılık) olarak adlandırılan su büyücülüğü Sovyet bilim adamlarının önemle üzerinde durdukları bir konudur. Radyostezi S.S.C.B. de resmen bilimsel bir çalışma alanıdır (Ostrander ve Schroeder, 1973).

Su büyücülüğü, başlangıçta salt su temini amacıyla yönelik olarak suya gereksinilen yerlerde yaygınlaşmıştı. Zamanla bazı büyücüler değneklerini harita üzerine gezdirerek su bulabileceklerini kanıtlamışlardır. Bununla ilgili olarak 1950 yılına ait bir olaya Amerikan tarihçisi - yazar Kenneth Roberts tanık olmuştur. Su arayıcısı Henry Gross, Roberts'ın Kenneburgport, Maine'deki evinde Bermuda haritasını yere serer, büyülu çubuğunu harita üzerinde gezdirir ve jeologların tüm iddialarının aksine tath su bulunduğunu ileri sürdüğü üç noktayı işaret eder. Bermuda hükümet yetkilileri bu noktalarda sondaj yapılması için ikna edilir ve 1950 Nisan ayında kuyular açılır. Bu kuyuların her birinden günde 240 metre küp tath su üretilmiştir.

SU BÜYÜCÜLÜĞÜNÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

Büyülu çatal ile ilgili ilk bilgi Hz. Musa'nın kutusal asasını bir kayaya değdirmesi ile buradan su fışkırdığı şeklinde İncil'de verilmiştir. Büyülu çataların Sintiyenler, Persler, Medyalılar, eski Yunanlılar, Romalılar ve Çinliler tarafından kullanıldığı bilinmektedir. Arkeologlar Kuzey Afrika'da Atlas Dağlarındaki bir mağrada 8000 yıl öncesine ait olduğu sanılan duvar resimleri bulmuş ve bu resimlerde elinde çatal ile bir kişi ve onu izleyenler temsil edilmiştir.

Büyülu çatalın Avrupa'da nasıl başladığı kesin olarak bilinmemektedir. Ancak, bununla ilgili ilk bilgiler Georgius Agricola'nın 1556 tarihli «De Re Metallica» adlı Alman madencilikini ve maden ocaklarını tanıttığı kitabında yer almıştır.

Büyülu çatal, İngiltere'ye I. Elizabeth zamanında, maden yataklarını saptamak amacı ile, Alman madenciler tarafından girmiş ve daha sonra bütün Avrupa'da 17. asrın sonlarına doğru yaygın olarak kullanılmıştır. Zamanla, büyülu çatalın şeytani tesirlerle işlevlik kazandığı yada su büyücülerinin bu yeteneklerini Tanrı'dan aldıkları şeklinde çelişkili söylentiler ortaya atılmıştır. 1518'de Martin Luther büyülu çatalın hristiyan inançlarına ters düştüğünü ileri sürmüş ve nihayet 1660'da Jesuit Father Gaspard Schott büyülu çatalı şeytan aleti olarak ilan etmiş ve bunu kullananların kilise kanunlarına göre cezalandırılacaklarını bildirmiştir. Kilisenin bu tepkisine rağmen su büyücülüğü uygulamalarının yaygınlaşması önlenememiştir.

Kökeninin Avrupa olduğu saptanan büyülu çatalın 18. asırda İngiliz ve Alman göçmenler tarafından Amerika'ya tanıtıldığı bilinmektedir. Amerika Birleşik Devletlerinde konu ile ilgili ilk belgeler 1775 yıllarına aittir. Amerikan Bilim Dergisinde 1821 ve 1826 yıllarında su büyücülüğünü yerer içerikli yazılar yer almıştır. Büyülu çatal ve su büyücülüğünü konu alan ilk ayrıntılı inceleme yazısı 1917'de A.J. Ellis tarafından U.S.G.S. Water-Supply Paper 416'da yayımlanmıştır. A.B.D. de geniş uygulama olanakları bulan su büyücülerinin sayısının bugün 25.000 dolayında olduğu tahmin edilmektedir.

SU BÜYÜCÜLÜĞÜNÜN BİLİMSEL AÇIKLAMALARI

Isaac Newton'un büyülu çatalı denediği ve bundan çok etkilendiği ileri sürülmektedir. Thomas Edison, su büyücülüğünü elektriksel bir olay olarak yorumlarken, Albert Einstein olayın sırrının elektromanyetizma kapsamında incelenmesi gerektiğini belirtmiştir.

A.B.D. de Psikolog Zabor V. Harvalık bir çok su büyücüsünün yeryuvarındaki manyetik alanında oluşabilecek en küçük değişimlere karşı duyarlı olduklarını saptamıştır. Bunu deneysel olarak, düşük şiddette elektromanyetik dalgalar yayma ve bunların algılanmalarını ölçme şeklinde kanıtlamıştır. Ancak bu kişilerin vücutlarının bazı kısımlarının (baş ve böbrekler sahası) alüminyum veya bakır levhalarla tecrit edilerek tekrarlanan deneylerde bu kişilerin elektromanyetik dalgalara duyarlılıklarının önemli ölçüde azaldığını ve hatta kaybolduğunu görmüştür. Bu ise vücudun baş ve böbrekler kısmında manyetik algılayıcıların bulunduğunu ve bu yolla algılanan sinyallerin kol kaslarını etkileyerek çatalı harekete geçirdiği şeklinde yorumlanmıştır.

Amerikan Psikolojik Araştırma Kurumundan Karlis Osis, su büyücülüğünün parapsikolojik bir olay olduğunu ileri sürmektedir. Osis'e göre, insanlar kendi bilinçleri dışında çok geniş bir bilgi spektrumuna sahiptir. Günlük yaşantımızda bu bilgi spektrumunun ancak yüzde 25'i kullanılmaktadır. Zihnin derinliklerine gizli kalan bilgilerin bir kısmı bazı

psikolojik değişiklikler sonucu şuuru muza erişebilir ve kaslarımızı harekete geçirebilir.

Chadwick ve Jansen (1971) su büyücülüğünün bilimsel niteliğini araştırırken birkaç ilginç noktaya değinmektedir: (1) Yeraltı suyu, yeryuvarının manyetik alanında bazı değişikliklere yol açmaktadır; (2) Büyülü çatal, tutuluş şekilleri nedeniyle duraysız mekanik sistemler olarak nitelendirilebilir; (3) Küçük bir hareket, kolaylıkla izlenebilen mekanik bir çıkışıya yol açabilir. Eğer vücut, kaslar, sinir sistemi ve diğerleri elektriksiz olarak manyetik alan değişimlerinden yeterince etkilenirse bu şekilde büyülü çatalın hareketine yol açan bir neden bulunabilir; (4) Manyetik alanı kesen bir elektrik iletkeni voltaj yaratır. Bu ise bir akıma yol açar. Su büyücülüğü konusunda, vücut elektrik iletkeni olarak görev alır ve vücudun manyetik alan içindeki hareketi ile elektrik potansiyelleri oluşur. Bu potansiyeller kasları etkileyerek kolu ve dolayısı ile çatal hareketi geçirir.

SONUÇLAR

Büyülü çatal hareketi geçiren olayların bilimsel tartışmaları süregelmekte olup daha da devam edeceğe benzer. Bu olay bazı A.B.D. üniversitelerinde doktora araştırma konusu olabilecek derecede ilgi çekmektedir.

Yer kabuğunda, hemen her yerde su bulunabileceği bilimsel bir gerçektir. Bu husus su büyücülerinin çoğu kez neden başarılı olduklarının bir kanıtı olabilir. Su büyücüsü için yanlış söz konusu değildir. Onların saptadıkları yerden su çıkmaması durumunda alınacak yanıt her zaman için «yeterince derine inmediniz» şeklinde olacaktır.

Bilim adamları konuyu enine boyuna tartışadursunlar, su büyücülerini de zaman zaman beceri ve deneyimlerini kitaplarda toplayarak mesleklerinin inceliklerini öğretmektedir. A.B.D. Connecticut eyaletinde tanınmış su büyücüsü Joseph Baum «The beginner's handbook of dowsing» adlı kitabında bu işe yeni başlayanlara yada meraklılarına yol göstermektedir.

Yeraltı suyu konusunda otoriteler, su büyücülüğünün hiç bir bilimsel tabanı olmadığı ve bunun büyük bir aldatmaca olduğu konusunda birleşmektedir. Büyülü çatal yada su büyücülüğü olayına ilişkin yazımızı bu işin ustası kabul edilen Joseph Baum'un sözleri ile noktalayalım: «Bilimsel açıklaması bulunamıyor diye büyülü çatalın işlerliğinden kuşkulananak yersizdir. Bugün dünyamızda bizi çevreleyen o kadar çok olaylar vardır ki bir çoğunun sırrı henüz açıklanamamaktadır».

YARARLANILAN BELGELER

Agricola, G., 1556, De Re metallica: Book 12, 1st. ed., English Translation Mining Magazine, London (1912).

Bennison, E.W., 1947, Ground water, its development, uses, and conservation: Edward E. Johnson, Inc., 569 p.

Chadwick, D.G. and Jansen, L., 1971, The detection of magnetic fields caused by groundwater and the correlation of such fields with water dowsing: Utah State University, Logan, Utah, PRWG 78-1, 37 p.

D'aulaire, E. and D'aulaire, P.D., 1976, The forked - stick phenomenon: Reader's Digest, May 1976, p. 135-138.

Ellis, A.J., 1917, The divining rod, a history of water witching: U.S. Geological Survey Water - Supply Paper 416.

Ostrander, S. ve Schroeder, L., 1973, Sovyet Rusya'da olağanüstü ruhsal araştırmalar: Ruh ve Madde Yayınları, 222 s.